

KUSTVERDEDIGING EN KLIMAATWIJZIGING

7

→ WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

Een robuuste kustverdediging moet de veiligheid van de kustgemeenten garanderen en het hinterland beschermen tegen de kracht van heel zware stormen. Een afdoende bescherming van de hele kustlijn moet de kans op overstromingen vanuit zee tot een minimum beperken. Een veilige kust vormt de basis voor een duurzame ontwikkeling, waarin natuur, economie en recreatie een plaats kunnen vinden. Zonder voldoende bescherming van bevolking en patrimonium is een duurzame ontwikkeling niet mogelijk.

→ WAAR STAAN WE VANDAAG?

De kust werd van oudsher beschermd door dijken. Dijken vormen een harde en statische zeewering, die de natuurlijke dynamiek van een zandige kust verstoort. Sinds de jaren 1960 werden echter geen nieuwe zeedijken meer gebouwd. Om een de kust verder te beschermen werd voornamelijk gekozen voor zachte dynamische technieken. Een structurele verhoging en versterking van de zeewering, kan door vb. zandtoevoer op het strand en op de vooroever. Dit zijn maatregelen die heel wat minder complex en meer flexibel zijn dan de aanpassing van zeedijken.

Vandaag de dag is de kustlijn minstens beschermd tegen stormen die statistisch gezien éénmaal om de honderd jaar voorkomen. Zo een storm gaat gepaard met golven met golfhoogten tot 4,80 m en een stijging van het waterniveau tot 6,40 m TAW (dat is een niveau dat 1,70 m boven dat van gemiddeld springtij ligt). Grote delen van de kust kennen een hoger beschermingsniveau. Vaak gaat het hier over zones die door de natuurlijke zeewering, een strand en een duinengordel beschermd worden. Op een breed strand waar de diepte van de zeebodem geleidelijk vermindert, wordt de kracht van de zwaarste stormgolven immers gebroken. Zo een strand vangt niet alleen het geweld van de golven op, maar verhoogt bovendien de aantrekkelijkheid van de kust. Dit type zeewering kan men ook met de zee laten meegroeien, wat belangrijk is met het oog op de verwachte stijging van de zeespiegel. In de toekomst wordt er naar gestreefd de kust volledig te beschermen tegen een 1000 jarige storm.

In Vlaanderen ligt ongeveer 15 % van het oppervlak minder dan 5 meter boven het gemiddeld zeeniveau, vnl de kustzone en de Scheldepolders. Dat maakt de kustzone kwetsbaar. Veranderingen in het klimaat en de verwachte zeespiegelstijging kunnen verregaande en onomkeerbare gevolgen hebben voor zowel sociale economische als ecologische systemen. Zo kan de kustzone geconfronteerd worden met een toenemend risico op overstromingen en zelfs een direct verlies van land. Daarnaast zijn er ook indirecte gevolgen zoals versterkte erosie, het insijpelen van zoutwater in grondwaterwinningen, verstoorde werking van rioleringsystemen in steden gelegen langs de kust...Daarnaast komen ook de economische activiteiten langs de kust en de bewoning van kustzones onder druk te staan.

→ WAT KUNNEN WE DOEN?

Tegen 2100 zal de zeespiegel naar schatting met 60 cm stijgen. De Noordzeekust zal in de toekomst echter ook het toneel zijn van heviger stormen. Herstel van de natuurlijke zeewering staat voorop. Waar mogelijk wordt gekozen voor zachte maatregelen zoals zandsuppleties (ook genoemd opspuitingen) die de natuurlijke dynamiek van een zandige kust ondersteunen.

De systematische aanpak van de kustverdediging wordt voortgezet in het kader van het lopende kustveiligheidsplan om de volledige kustlijn op termijn op een zeer hoog niveau van veiligheid tegen overstroming te brengen. De evolutie van de kust moet verder nauwgezet opgevolgd worden. Technieken als teledetectie meten de erosie en de aangroei van strand en vooroever nauwkeurig op. Ze laten een continue opvolging van het veiligheidsniveau toe. Deze monitoring geeft aan waar ingrepen nodig zijn, vooral als grote delen van de natuurlijke zeewering na een zware storm zijn aangetast.

Een geïntegreerde aanpak van de kustverdediging is nodig om de veiligheid te garanderen tegen het geweld van de zee. Maar het verder ontwikkelen van die kustverdediging in balans met de ecologische en recreatieve waarden van de kustzone is een belangrijke evenwichtsoefening.